

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri ry.
KEVÄTKOKOUS 27.4.2018
Julkilausuma

Tulevien maakuntien hallinnon valmistelu on käynnissä, vaikka maakuntalainsäädäntöä vielä odotellaan. Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri peräänkuuluttaa luonnon- ja ympäristönsuojelun vankkaa asemaa tulevassa maakuntahallinnossa.

Ympäristöministeriö on ohjeistanut valmistelua tulevien maakuntien luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestäväen käytön edistämistehtävissä. Edistämistehtävät kuulostavat monen korvaan kovin epämääräisiltä, eikä näitä ole julkisuudessaan juurikaan puitu. Vaarana on, että maakunnat päättävät puoluepoliittisin kokoonpanoin näiden tehtävien asemasta ja painoarvosta sekä resursoinnista puutteellisesti muiden kehittämistehtävien kustannuksella.

Edistämistehtäviin kuuluvat mm. ennakollinen yhteistyö Luovan, eli mm. luonnonsuojelupäätöksistä ja ympäristöluvista vastaavan valtion viranomaisen kanssa, ja muiden sidosryhmien kanssa, luonnonsuojelualueiden perustamiseen tähtäävät tehtävät, monenlainen viestintä ja tietoisuuden lisääminen ympäristöasioissa, luontoinventoinnit ja tietovarojen ylläpito, ympäristön ja luonnonarvojen huomioiminen alueidenkäytössä, luonnon monimuotoisuuden edistämisen ja kestäväen käytön tavoitteiden integroiminen aluekehitystyöhön sekä paljon muuta. Työnsarka on laaja ja erittäin tärkeä.

Maakunnilla on nykyisessä työkalupakissaan käytössä maakuntaohjelma ja sen kautta ohjautuva hankerahoitus, maakuntakaava, sektoriohjelmat sekä ratkaiseva vaikutusvalta yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa säännöllisissä tapaamisissa ja yhteistyötehtävissä. Maakunnilla on uudistuksessa mahdollisuus ottaa nämä työkalut sekä uuden maakunnan tuoma lisäresurssi nykyisistä ELY-keskuksista käyttöön luonnon- ja ympäristön suojelun edistämiseksi, niin ettei niitä aseteta alisteisiksi elinkeinotoiminnan edistämiseksi ja luonnonvarojen hyödyntämiseksi. Luonnosta elävä ja sitä hehkuttava Pohjois-Karjala tarvitsee selkärangakseen todellisen vastuullisen ympäristöhallinnon.

Yhä useampi muutoksessa oleva tekijä voi vaikuttaa siihen, että paikallistason konflikteille on jatkossa olemassa enemmän syytymismaaperää. Näistä esimerkkeinä yleisen edun valvonnan poistaminen ympäristöhallinnosta, maakuntakaavan entistä heikompi ohjaavuus kaavan strategisuuden takia, metsätalouden tehostuminen, luonnonsuojelumäärärahojen jatkuva väheneminen ja luonnon monimuotoisuuden kato sekä ilmastonmuutoksen eteneminen.

Toivomme, että tulevan maakunnan luonnonsuojelun edistämistehtävät pitävät sisällään myös jotain konkreettista, ettei maakunta ole pelkästään varsinaisen Luovassa toteutettavan luonnonsuojelun epämääräisenä tukena. Tulevan maakunnan tulee ottaa vakavasti luonnonsuojelualueiden ulkopuolisen luonnon huolestuttavan huono ekologinen tila ja huolehtia luonnon monimuotoisuuden suojelun edistämisen, uhanalaisten lajien elinolojen turvaamisen sekä ilmastonmuutoksen hillinnän huomioimisesta maakunnan vastuulla olevassa alueidenkäytössä, kehittämistyössä sekä rahoituksessa.

Tulevan Luova-viraston henkilöstön osaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota, jos esitetty yleisen edun valvonnan yksikkö jää pois koko virastosta. Tällöin Luovassa tulee olla varmistettuna monipuolinen ja osaava henkilöstö, jolla on riittävät resurssit, ja joka kykenee laaja-alaisesti arvioimaan hankkeiden, lupien ja ohjelmien yleisen edun mukaisuutta.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiri vaatii, että ympäristötehtävien hoitamiseksi muodostetaan Pohjois-Karjalassa oma vastuualueensa, eikä sitä tule laittaa alisteiseksi elinkeinotoiminnalle tai luonnonvarojen hyödyntämiselle. Pohjois-Karjalassa on mittavat luonnonvarat, jotka halutaan maakunnassa valjastaa taloudelliseen hyötykäyttöön. Tämän vastapainona tulee tehdä eteenpäin katsovaa ympäristöpolitiikkaa, jolla pidetään huoli luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta myös suojelualueverkoston ulkopuolella sekä ilmastonmuutoksen hillinnän huomioimisesta kaikilla hallinnon tasoilla sekä elinkeinoelämän edistämisessä.

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piiriä ei ole kutsuttu mukaan ympäristöä koskevaan valmistelutyöhön, vaikka olemme useassa yhteydessä ilmaisseet mielenkiintomme osallistua valmisteluun. Tulevan maakunnan tilanteesta vähäiset tiedot ovat tulleet ELY-keskuksen neuvottelukunnan kokouksista. Sote-asioissa maakunnassa on menty etunojassa, mutta ympäristöasioissa samanlaista innokkuutta ei ole toistaiseksi löytynyt. Piiri kutsui kevätkokoukseensa ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastualueen johtajan Janne Kärkkäisen kertomaan ajankohtaista tietoa maakuntauudistuksen tilanteesta ja ympäristöasioiden järjestämisestä aluehallinnossa. Piiri ottaa mielellään vastaan Kärkkäisen kutsun käydä yhteistä keskustelua ympäristön- ja luonnonsuojelun tulevaisuudesta maakunnassa.

Kuusalossa Joensuussa 27.4.2018

Suomen luonnonsuojeluliiton Pohjois-Karjalan piirin kevätkokous

Lisätietoja:

Pj. Anna Lehtinen, anna.lehtinen@icloud.com, 050 336 5531